

NFT-CHECKLISTA

FÖR UPPHOVSPERSONER

VAR NOGA I DITT VAL AV KRYPTOPLATTFORM

HÅLL KOLL PÅ TILLVERKNINGEN AV NFT KNUTEN TILL DIN KONST

FINNS GILTIG NFT-LICENS?

VAD KODAS I DET SMARTA KONTRAKTET?

NYFIKEN PÅ NFT?

En NFT kan förklaras på många olika sätt beroende på vilket perspektiv man väljer. Juridiskt är det närmast att jämföra med ett **ägarbevis till ett specifikt digitalt material**, till exempel en digital bild, film eller konstverk. I det följande beskrivs förenklat NFT som "knoten till konst". Med det avses konst, bilder, fotografier och animationer i alla dess former. NFT:n och dess NFT-licens ger dig rätt att använda materialet på visst sätt, till exempel på alla dina olika enheter såsom din dator, telefon och TV-skärm. I och med att informationen om NFT:n, inklusive aktuell ägare, inte går att ändra i blockkedjan där den registrerats, har NFT också beskrivits som ett **äkthetsbevis och viktigt stöd i att säkerställa NFT:n och det anknutna verkets proveniens**.

NFT:n kan också innefatta särskilda förmåner och erbjudanden och/eller ett medlemskap i en viss grupp (*community*) såsom exempelvis Bored Apes Yacht Club. Det är den som tillverkar (*mintar*) en NFT som bestämmer vad som ingår. Något som också är av betydelse och som vi går igenom närmare nedan är villkoren på den plattform där NFT:n tillverkas och säljs samt villkoren i det smarta kontrakt som medföljer köpet av NFT:n.

Det är viktigt att också känna till **den kritik som framförs gällande kryptomarknaden** som sådan. Tillverkningen av NFT och bitcoin är väldigt energikrävande och därmed ifrågasatt av miljöskäl. Det finns också misstankar om att kryptovaluta och kryptotillgångar i olika former används för penningtvätt. Värdet på kryptotillgångar som bitcoin och NFT går upp och ner och idag kan det vara svårt att ens sälja det som kostade miljoner att köpa för någon månad sen.

Sammantaget är det viktigt att noga fundera på om du som upphovsperson vill prova på de möjligheter förenat med risker, som NFT knuten till din konst innebär.

Bestämmer du dig för att gå vidare och tillåta NFT knuten till något eller några av dina verk bör du tänka på följande punkter:

Är du nyfiken på vad en NFT (Non Fungible Token) egentligen är och om det är något för dig? Ta en titt i vår checklista där vi lyfter fram några av de regleringar och avtal som har stor betydelse för tillverkning och försäljning av NFT.

VAR NOGA I DITT VAL AV KRYPTOPLATTFORM

Det är viktigt att redan inför tillverkningen av en NFT jämföra olika plattformars anslutnings- och användarvillkor. I och med att du registrerar dig för ett konto på plattformen knyts din information, din NFT och ditt smarta kontrakt till en blockkedja. Är det en seriös plattform med potential att finnas långsiktigt och på vilka andra plattformar kan en NFT tillverkad på den här plattformen säljas? Det konto, vanligen kallat "kryptoplånbok" du öppnar/har måste också fungera ihop med den plattform du vill sälja din NFT på. Undersök därför också vilken typ av material/produkter/tjänster som huvudsakligen säljs på den plattform du väljer.

I stort sett alla aktiviteter på en kryptoplattform kostar pengar. Men hur mycket och för vad du betalar varierar. Det är därför viktigt att jämföra. Titta särskilt på tillverkningskostnaden (*gas fee*), kostnaden för det smarta kontraktet samt försäljningsprovisionen.

Det finns plattformar som tar upp till 40% i provision om alla delar läggs ihop. Det förekommer också att plattformar har begränsningar i när och i vilken omfattning de betalar ut royalty till tillverkaren.

Lista över NFT-plattformar:

<https://business2community.com/nft/best-marketplaces>

Det finns också andra krav som plattformen måste förhålla sig till om svensk lag är tillämplig. Här några exempel:

- **Olagliga NFT:er** som inte har de tillstånd från upphovspersoner, varumärkesinnehavare med flera som behövs för tillverkningen.
- **Köparna har konsumentskydd.** Det ställer långtgående krav på att plattformens och din information till köparen måste vara tydlig med till exempel risker, information om vilka villkor som gäller, hur felansvaret fungerar samt om det finns någon ångerrätt.
- **Regler om penningtvätt.**

HÅLL KOLL PÅ TILLVERKNINGEN AV NFT KNUTEN TILL DIN KONST

Du står själv som tillverkare

Det vanliga sättet att tillverka en NFT idag (våren 2022) är, efter det att du valt din plattform, i stort sett följande:

- Registrera ett konto (en plånbok) och köp in kryptovaluta.
- Registrera efterfrågade NFT detaljer.
- Fyll i de villkor som ska gälla för NFT:n och vad som gäller när den säljs (det smarta kontraktet, se närmare nedan).
- Ladda upp den digitala konsten/bilden som ska knytas till NFTn.
- Betala kostnaden för tillverkningen (ibland kallad gas fee).

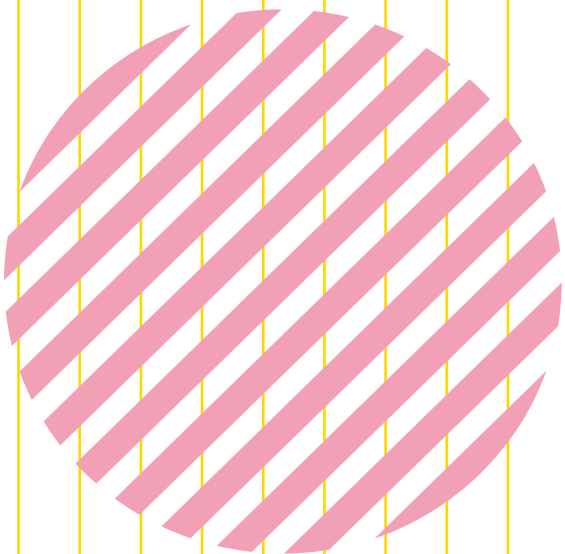
Om du ger någon i uppdrag att hjälpa dig registrera en kryptoplånbok, skaffa kryptovaluta samt tillverka en eller flera NFT:er knutet till din konst/bild bör villkor och ersättning för detta uppdrag regleras i ett "vanligt" avtal, det vill säga utanför det smarta kontraktet. **Vi avråder ifrån att i NFT:s smarta kontrakt skriva in att royalty ska gå till någon annan än dig som upphovsperson.** Den hjälp du fick

med att komma i gång med att tillverka och sälja NFT:er bör ersättas med ett skäligt men bestämt belopp, inte med en löpande "evig" ersättning.

Det har idag börja utvecklas plattformar där du inte behöver en kryptoplånbok, så det kan vara värt att undersöka.

Någon vill tillverka NFT knuten till din konst

Om du själv inte vill handla i kryptovaluta eller ha en kryptoplånbok, men ändå är intresserad av att knyta NFT till några av dina verk är det viktigt både för dig och den som ska tillverka och sälja NFT:erna **att villkoren och ersättningen för en sådan överenskommelse noga regleras i ett "vanligt" kontrakt.** Hur ska fördelningen av försäljningsintäkten fördelas och hur ska eventuell framtida royalty fördelas? Om någon annan står som tillverkare av "dina" NFT:er och som mottagare av försäljningsroyalty, bör det till exempel avtalas hur stor andel av royaltyn som ska gå till upphovspersonen/konstnären (jämför följerrätten). Inte heller

andra villkor än dina royaltyvillkor ska skrivas in i de smarta kontrakten. Övriga villkor ska skrivas i ett separat avtal utanför det smarta kontraktet.

Blir du kontaktad av någon som vill göra NFT på din konst så är det viktigt att du granskar det villkor och den ersättning som erbjuds väldigt noga. Upplåtelsen av upphovsrätten ska knytas till just det specifika nyttjandet som krävs för just den här NFT:n, inget annat. **Det kan inte komma i fråga att det krävs en total överlåtelse av upphovsrätten som ska knytas till NFTer.** Du ska även fortsättningsvis ha kvar upphovsrätten till ditt verk. Ta gärna hjälp av en jurist i den här situationen. Det kan annars sluta med att någon genom långtgående avtalsvillkor förvärvar alla rättigheter till några av dina verk mot en i sammanhanget ganska låg engångsersättning.

Någon har tillverkat NFT knuten till din konst utan ditt tillstånd

Upptäcker du att dina verk, **utan ditt tillstånd**, finns anknutna till NFT:er, bör du genast kontakta den eller de plattformar där de säljs och meddela att de är olagliga då de saknar tillstånd från dig som upphovsperson. Även om plattformen inte är svensk finns i de flesta länder lagstiftning som ställer krav på att plattformen reagerar på ett sådant krav, annars riskerar de att själva bli ansvariga för de intrång som sker. Se mer under följande avsnitt "Finns giltig NFT-licens?"

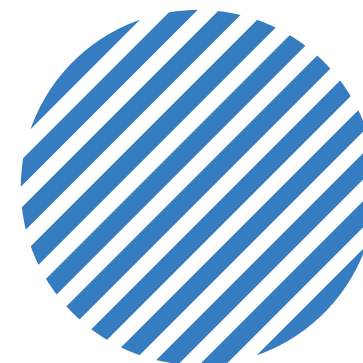
NFT:n och verket

Ska NFT:n vara knuten till ett specifikt digitalt verk med eller utan ytterligare förmåner? Vill du knyta ett fysiskt konstverk/bild och eventuellt andra förmåner, medlemskap, metaverse eller event till din NFT?

En NFT knuten till konst/bild är på den här marknaden jämförbar med ett originalkonstverk respektive konst i upplaga. Du bör redan från början bestämma dig för och vara transparent med om det en NFT i upplaga eller om NFT:n är unik. Fundera på hur du ska prissätta din NFT i relation till dina andra verk. En NFT knuten till ett fysiskt konstverk/bild kan påverka priset för det fysiska konstverket/bilden.

FINNS GILTIG NFT-LICENS?

I och med att en NFT är ett bevis på att innehavare äger rätt att nyttja en digital version av ett "material" är det viktigt att säkerställa att alla tillstånd som krävs för det nyttjande som upplåts i NFT:n är reglerat med rättighetshavarna (upphovspersoner, utövande konstnärer, producenter, fotografer), här kallat **NFT-licens**. Saknas giltig NFT-licens är tillverkningen och försäljningen av NFT:n ett intrång i upphovsrätten som kan leda till ersättning till upphovspersonen.

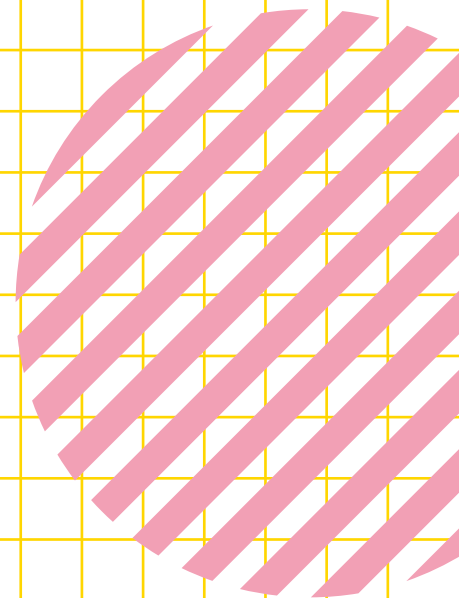

VAD KODAS I DET SMARTA KONTRAKTET?

I samband med köp och sälj av kryptotillgångar anges ofta villkoren mellan säljare och köpare i något som kallas "smarta kontrakt" (smart contract). Kontraktets villkor är inskrivet i en kod, som utlöses automatiskt när försäljningen genomförs. De smarta kontrakten kan varken ändras eller tas bort. Det gör att de villkor som anges i de smarta kontrakten (kodas) i samband med NFT:ns tillverkning gäller automatiskt i alla försäljningar framöver. Har en försäljningsroyalty skrivits in förs den delen automatiskt över till royaltyinnehavaren varje gång en försäljning sker. Det är därför viktigt att ha funderat igenom vem som ska stå som tillverkare och till vem eventuell royalty ska utbetalas.

En evig royalty

Det är inte ovanligt att tillverkaren skriver in ett villkor om en viss royalty, till exempel 10–20%, på alla framtida försäljningsintäkter. Men för att förvissa dig om att det är du som upphovsperson som får denna royalty, **måste du säkerställa att det inte är någon annan som skrivs in som mottagare av ersättningen i det smarta kontraktet knutet till NFT:n.** Som nämns under avsnittet rörande plattformar bör du vid val av plattform undersöka om det finns några begränsningar i när och i vilken omfattning en försäljningsroyalty betalas ut.

FAKTA

NFT är en förkortning av "**Non Fungible Token**". Kort kan det förklaras som ett digitalt äkthetscertifikat registrerat på en **blockkedja**, knuten till någon form av unik (**non fungible**) symbol (**token**). Symbolen kan vara i princip vad som helst som musik, text, tweets samt digital konst och digitala bilder eller digitala bilder av konstverk. När registreringen på blockkedja görs, brukar det beskrivas som att NFT **mintas** (tillverkas). Framställningen är idag ofta väldigt energikrävande.

I samband med registreringen/tillverkningen bestäms villkoren för NFT:ns försäljning, kallat smarta kontrakt (**smart contracts**). Det kan till exempel vara att upphovspersonen/konstnären ska erhålla en viss procent av försäljningsintäkten varje gång en NFT säljs. Kontraktet fungerar tekniskt så "royaltyn" automatiskt överförs till konstnärens konto så snart en försäljning sker. När en NFT väl tillverkats får den en unik kod (ett id) som inte kan ändras, kopieras eller förstöras. Det är därför viktigt att säkerställa att villkoren i de smarta kontrakten är lagenliga och skäliga. NFT:er köps och säljs idag oftast med någon form av digital valuta (**kryptovaluta**) på en **kryptoplattform** vilket innebär att både säljaren och köparen måste ha ett registrerat konto (en **kryptoplånbok**) i vilken både kryptovalutan och NFT:erna förvaras. Nya möjligheter att sälja och köpa NFT:er är under utveckling, så det kan finnas plattformar som handlar också med "vanliga" pengar.

FÖR MER INFO

Kontakta din förbundsjurist:

Katarina Renman Claesson förbundsjurist
Konstnärernas Riksorganisation

www.kro.se

Thomas Riesler förbundsjurist
Svenska Fotografers Förbund

www.sfoto.se

Marcela Contardo förbundsjurist
Svenska Tecknare

www.svenskatecknare.se